

NLF 2025/591

Wijziging van het Besluit fiscaal bestuursrecht

MvF 25 februari 2025, 2024-31061

SAMENVATTING

Dit besluit (Stcrt. 2025, 7809) wijzigt het Besluit fiscaal bestuursrecht (Bfb), laatstelijk gewijzigd bij wijzigingsbesluit van 21 december 2023, 2023-26707 (NLF 2024/0054). De wijzigingen betreffen de aanpassing van paragraaf 2 en 24.

Dit besluit is op 1 maart 2025 in werking getreden en is na de inwerkingtreding terstond uitgewerkt.

NOOT

Het Besluit fiscaal bestuursrecht (Bfb) is een verzamelbesluit met beleidsregels op het terrein van het fiscale bestuursrecht. Net als veel van dit soort beleidsregels wordt ook het Bfb met regelmaat gewijzigd c.q. geactualiseerd. Ditmaal beperken de wijzigingen zich tot het fiscaal uitvoeringsbeleid (paragraaf 2) en de geheimhoudingsplicht van artikel 67 AWR (paragraaf 24). Ik beperk mij tot de geheimhoudingsplicht.

Artikel 67 AWR regelt, kort gezegd, de geheimhoudingsplicht van eenieder die 'in verband met enige werkzaamheid bij de uitvoering van de belastingwet' de beschikking krijgt over informatie. De achtergrond van deze geheimhoudingsplicht is (mede) te zorgen dat iedereen vrijelijk informatie aan de Belastingdienst kan verschaffen zonder angst dat het vervolgens op straat komt te liggen. Deze geheimhoudingsplicht kent (in het tweede lid van het artikel) vele uitzonderingen, waaronder de goede vervulling van een publiekrechtelijke taak. Gekscherend merk ik over de opsomming in artikel 43c Uitv.reg. AWR vaak op dat de lijst van instanties waaraan wel gegevens worden verstrekt waarschijnlijk korter wordt als de lijst instanties zou bevatten waaraan niet wordt verstrekt. In andere gevallen kan op grond van het derde lid door de minister van Financiën ontheffing van de geheimhoudingsplicht worden verleend.

De wijzigingen

De (korte) toelichting op de wijzigingen van paragraaf 24 Bfb laat niks aan duidelijkheid te wensen over:

'De paragraaf wordt verduidelijkt en overzichtelijker gemaakt. Artikel 67 AWR regelt de geheimhoudingsplicht.

Daaruit volgt een verschoningsrecht, tenzij ontheffing is verleend.'

Kortom, ogenschijnlijk geen commentaar nodig. Maar dekt de toelichting ook daadwerkelijk de lading? Voorheen stond in het besluit dat in straf- en bestuursrechtelijke zaken in principe geen beroep op dat verschoningsrecht wordt gedaan. Na wijziging valt er te lezen dat de ambtenaar zich beroept op dat verschoningsrecht.

Verduidelijkt is dat als een ambtenaar in zijn algemeenheid om zijn kennis of deskundigheid wordt gevraagd, die informatie niet onder zijn geheimhoudingsplicht valt. Ook de getuigenis in een strafzaak die alleen gaat over een fiscaal delict waarvoor de Inspecteur bevoegd is, valt in zowel de huidige als eerdere versies buiten de geheimhoudingsplicht, omdat dit valt onder uitvoering van de belastingwet, waarvoor de geheimhoudingsplicht niet geldt. Ook de wat omineuze uitzondering na ontheffing bij 'een bijzonder belang' is in beide versies een uitzondering gebleven.

Restrictiever?

Toegegeven, de tekst is (ook) wat gemakkelijker leesbaar geworden. Maar bovenal is de beleidsregel van 'geen beroep op verschoning, tenzij' opgeschoven naar 'beroep op verschoning, tenzij'. Wanneer ik kijk naar de uitzonderingen op de geheimhoudingsplicht in de wet en de opsomming met uitzonderingen, kan het zo maar zijn dat de wijzigingen in de praktijk weinig zullen betekenen. Feit is wel dat terughoudendheid bij het afleggen van een verklaring wordt gepredikt, tenzij er een ontheffing is verkregen of de geheimhouding niet geldt. Meer grip van Financiën op haar ambtenaren? Daarbij komt dat volgens het ministerie van Financiën het verkrijgen van ontheffing een interne aangelegenheid is die niet nader in het besluit hoeft te worden uitgewerkt.

Vaker zal dus ontheffing moeten worden gevraagd op grond van een bijzonder belang. Zowel de ontheffing als het bijzonder belang zijn niet uitgewerkt. Naast restrictiever is het geheel dus minder voorspelbaar geworden en wringt het niet transparant zijn over de ontheffing en de norm van bijzonder belang des te meer.

Practise what you preach

De conclusie van A-G Spronken over het (wettelijke) verschoningsrecht (van een advocaat) ten aanzien van processtukken,¹ laat zien dat de Belastingdienst moeite heeft met het verschoningsrecht van advocaten. De conclusie van A-G Koopman over het informeel verschoningsrecht, het fairplaybeginsel,² maakt duidelijk dat een beroep op geheimhouding door een belastingadviseur bij de Belastingdienst de wenkbrauwen nog meer doet fronsen. De Belastingdienst (en het OM) vindt de geheimhouding van en door adviseurs en advocaten maar onhandig, onnodig en belemmerend voor de uitvoering van 'hun' publieke taak.

Ik begrijp de weerstand van fiscaal geschoolde ambtenaren tegen de in het algemeen rechtsbewustzijn verankerde beginselen van verschoning van advocaten en fair play van adviseurs niet goed. Maar ik begrijp die weerstand nog minder als daartegenover een ontwikkeling vanuit het ministerie van Financiën staat van een restrictievere geheimhouding bij het afleggen van getuigenissen en een steeds veelvuldiger gebruik van de gang naar de geheimhoudingskamer in fiscale geschillen.

mr. B.J.G.L. Jaeger

Jaeger Advocaten-belastingkundigen

---

1 Conclusie A-G Spronken van 3 december 2024, 24/02026, ECLI:NL:PHR:2024:1301, NLF 2025/0035, met noot van ondergetekende.

2 Conclusie A-G Koopman 20 december 2024, 24/01292 t/m 24/01294, ECLI:NL:PHR:2024:1402, NLF 2025/0141, met noten van ondergetekende en Boei.

BRON 2024-31061

Wijziging van het Besluit Fiscaal Bestuursrecht

Directoraat-generaal Belastingdienst/Corporate Dienst Vaktechniek Besluit van 25 februari 2025, nr. 2024-31061

De Staatssecretaris van Financiën heeft het volgende besloten.

Dit besluit wijzigt het Besluit Fiscaal Bestuursrecht (BFB), laatstelijk gewijzigd bij wijzigingsbesluit van 21 december 2023, nr. 2023-26707 (Stcrt. 2023-32829). De wijzigingen betreffen de aanpassing van de paragrafen 2 en 24.

ARTIKEL I

Het Besluit Fiscaal Bestuursrecht, laatstelijk gewijzigd bij besluit van 21 december 2023, nr. 2023-26707 (Stcrt. 2023-32829), wordt als volgt gewijzigd:

A Aan paragraaf 1 wordt een alinea toegevoegd, luidende:

Dit besluit is aanvullend gewijzigd bij besluit van 25 februari 2025, nr. 2024-31061, (Stcrt. 2025-7809). De wijzigingen betreffen de aanpassing van de paragrafen 2 en 24.

B Paragraaf 2 komt te luiden:

§ 2. Fiscaal uitvoeringsbeleid

- 1. Onder het fiscale uitvoeringsbeleid vallen zowel beleidsregels in de zin van artikel 1:3, vierde lid, Awb als vaste gedragslijnen. Een beleidsbesluit is een beleidsregel in de zin van artikel 1:3, vierde lid, Awb en wordt bekendgemaakt door plaatsing in de Staatscourant.
- 2. Rechtsvragen die opkomen in het uitvoeringsproces worden door een zogenoemde kennisgroep voor de rechtstoepassing beantwoord. Een rechtsvraag is een vraag over de toepassing van het recht waarop in regelgeving en andere rechtsbronnen geen duidelijk en eenduidig antwoord te vinden is. Als de inspecteur wordt geconfronteerd met een rechtsvraag, dan legt hij die voor aan een kennisgroep. De inspecteur neemt het standpunt van de kennisgroep over. Een kennisgroepstandpunt is een voorbeeld van een vaste gedragslijn. Een standpunt van een kennisgroep wordt openbaar gemaakt via kennisgroepen.belastingdienst.nl.
- 3. De coördinatiegroep Accijns fungeert als kennisgroep van de Douane voor het recht op het gebied van de accijns- en de verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken. Een standpunt van deze kennisgroep wordt openbaar gemaakt via Douane.nl.
- 4. Behoudens bijzondere omstandigheden worden conceptbeleidsbesluiten ter beoordeling voorgelegd aan belangenorganisaties en vertegenwoordigers van belastingadviseurs en het bedrijfsleven.

C Paragraaf 24 komt te luiden:

§ 24. Geheimhoudingsplicht (artikel 67 AWR)

- 1. Verschoningsrecht ambtenaar algemeen Een ambtenaar die door de rechter is opgeroepen om als getuige te verschijnen, heeft een verschoningsrecht voor alle gegevens die onder de fiscale geheimhoudingsplicht vallen (zie bijvoorbeeld artikel 218 van het Wetboek van Strafvorderingen artikel 165 van het Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering). De ambtenaar beroept zich op dat verschoningsrecht. In de situatie dat er een bijzonder belang is om geen beroep op het verschoningsrecht te doen, kan een verzoek om ontheffing van de geheimhoudingsplicht worden ingediend. Uitsluitend na het verkrijgen van een ontheffing kan de ambtenaar overgaan tot het afleggen van een getuigenverklaring. Als de ambtenaar in zijn algemeenheid om zijn kennis of deskundigheid wordt gevraagd, dan valt die informatie niet onder zijn geheimhoudingsplicht.
- 2. Verschoningsrecht in strafzaken De geheimhoudingsplicht geldt niet in strafzaken die enkel het gevolg zijn van het begaan van een in de belastingwet of in een andere wet strafbaar gesteld feit waarvoor de inspecteur bevoegd is. De ambtenaar die is opgeroepen voor een getuigenverhoor in een strafzaak moet zich vooraf melden bij de contactambtenaar om zich over zijn positie als getuige voor te laten lichten.
- 3. Verschoningsrecht in civiele en bestuursrechtelijke zaken De ambtenaar van de Belastingdienst of de Douane die door de rechter is opgeroepen als getuige in een civiele of bestuursrechtelijke zaak, als getuige/deskundige in het buitenland of voor een rogatoire commissie moet zich vooraf melden bij Fiscale en Juridische Zaken of de afdeling Handhavingsbeleid van de Douane om zich over zijn positie als getuige voor te laten lichten.
- 4. Ontheffing geheimhoudingsplicht bij een grensoverschrijdende ruling Bij de uitwisseling van informatie over een grensoverschrijdende ruling maakt de Belastingdienst gebruik van een standaardformulier. Indien en voor zover dit formulier door de inspecteur is ingevuld of aangevuld, keur ik waar nodig met toepassing van artikel 67, derde lid, AWR goed dat de inspecteur de aanvrager van de ruling op diens verzoek inzage geeft in het standaardformulier.

ARTIKEL II

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst

Dit besluit zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

Den Haag, 25 februari 2025.

De Staatssecretaris van Financiën,

namens deze,

H.G. Roodbeen

Hoofddirecteur Fiscale en Juridische Zaken

TOELICHTING

Artikel I, onderdeel A

In artikel I, onderdeel A wordt aan paragraaf 1 een alinea toegevoegd ter toelichting van de wijzigingen via dit besluit.

Artikel I, onderdeel B

Door de in artikel I, onderdeel B, opgenomen wijzigingen wordt paragraaf 2 verduidelijkt en geactualiseerd. De actualisatie is onder andere ingegeven door de publicatie van kennisgroepstandpunten (zie Aanhangsel Handelingen II 2022/23, nr. 459). Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om diverse redactionele verbeteringen aan te brengen. De wijzigingen licht ik hierna toe.

Het opschrift van paragraaf 2 is gewijzigd.

In paragraaf 2, eerste lid is verduidelijkt dat het fiscale uitvoeringsbeleid niet alleen in een beleidsbesluit is te vinden. Onder het fiscale uitvoeringsbeleid vallen ook vaste gedragslijnen.

Paragraaf 2, tweede lid vervangt het tweede lid (oud) en het derde lid (oud). Deze wijziging betreft een vereenvoudiging van de beschrijving van het proces van de beantwoording van rechtsvragen en is toegevoegd dat een kennisgroepstandpunt een voorbeeld van een vaste gedragslijn is. Daarnaast is het tweede lid verduidelijkt door het woord toezichtsproces te vervangen door uitvoeringsproces. Toegevoegd is dat een standpunt van een kennisgroep openbaar wordt gemaakt via [kennisgroepen.belastingdienst.nl](https://www.belastingdienst.nl). Deze openbaarmaking vindt plaats op grond van artikel 3.1 van de Wet open overheid.

De tekst van paragraaf 2, derde lid is nieuw. Daarin staat – in afwijking van het tweede lid – beschreven dat standpunten van de Douane op het terrein van de accijns- en de verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken worden ingenomen door de coördinatiegroep Accijns. Deze kennisgroepstandpunten worden openbaar gemaakt via [Douane.nl](https://www.douane.nl). Deze openbaarmaking vindt ook plaats op grond van artikel 3.1 van de Wet open overheid.

Paragraaf 2, vierde lid (oud) is komen te vervallen, omdat door het actief openbaar maken van kennisgroepstandpunten de noodzaak om de daarin beantwoorde rechtsvragen altijd in een beleidsbesluit op te nemen is komen te vervallen. Het blijft mogelijk om deze standpunten ook na publicatie op te nemen in een beleidsbesluit, maar het is niet langer een verplichting.

In paragraaf 2, vierde lid, is de in het vijfde lid van paragraaf 2 (oud) voorgeschreven adviesprocedure voor conceptbeleidsbesluiten opgenomen. Daarnaast is verwerkt dat ook belangenorganisaties bij de adviesprocedure worden betrokken.

Paragraaf 2, zesde lid (oud), is komen te vervallen. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging beoogd. Het zesde lid van paragraaf 2 (oud) vormt strikt genomen geen beleid en hoeft daarom niet te worden opgenomen in dit besluit. Dat betekent niet dat het periodieke overleg dat in het zesde lid (oud) wordt genoemd niet wordt gevoerd. Dat antwoorden op Kamervragen, toepassingen van de hardheidsclausule

en beslissingen ter voorkoming van dubbele belasting aanleiding kunnen vormen voor het vaststellen van fiscaal uitvoeringsbeleid valt nu af te leiden uit het eerste lid (nieuw).

Artikel I, onderdeel C

Door de in artikel I, onderdeel C opgenomen wijzigingen wordt paragraaf 24 verduidelijkt en overzichtelijker gemaakt. Artikel 67 AWR regelt de geheimhoudingsplicht. Daaruit volgt een verschoningsrecht, tenzij ontheffing is verleend.

Artikel II

Artikel II regelt de datum van inwerkingtreding van de onderhavige wijzigingen. Deze datum wordt gesteld op de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst. Dit besluit is na de inwerkingtreding terstond uitgewerkt.

De Staatssecretaris van Financiën,

namens deze,

H.G. Roodbeen

Hoofddirecteur Fiscale en Juridische Zaken